

Позолочена рибка (скорочено)

Барбара Космовська

Барбара Космовська

Позолочена рибка

Стислий переказ по главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

(у "Листах до себе" розповідь веде Аліція)

Аліція пише, що колись була Страшенно Розпеченою Одиначкою. Мама з татом навіть називали її так, коли просили стишити галас, помити після себе посуд і таке інше. Дівчинка вважала, що її безпідставно звинувачують, але швидко зрозуміла, що той колишній світ був затишним і безпечним. Бо одного дня її батьки розлучилися, батько переїхав. Аліція хотіла, щоб батько не ставився до неї так, як до доньки після розлучення, бо ж вона із ним не розлучалася. Батьки говорили, що розлучилися заради дочки, задля її добра. Дівчинка не розуміла, як це. Часто їй здавалося, що вона набагато старша за власних батьків.

БУТИ ТАМ І ТУТ

Зараз Аліції 14 років і вона проводить літо у бабусі і дідуся в селі. Бабуся і дідусь мали корову – Панну Фризуню. Аліції подобалося в селі, і коли серпень добігав кінця, вона вже хотіла залишитися тут назавжди. Бабця казала внучці, що у місті її чекають батьки, братик, школа, подруга Сара. "Якби ти оселилася назавжди в Крушині, то куди б приїздила на канікули? Сама бачиш, треба бути і там, і тут", — говорила бабця.

КОРОБКА З ФОТОГРАФІЯМИ

Аліція вміла "бути і тут, і там" лише в одному випадку: коли йшла на прогулянку зі старим дідусевим "Ніконом" на плечі. Дідусь подарував їй цей чудовий фотоапарат уже давно. Він сам був фотографом і готував онучку собі на зміну. Аліція відчувала, що якогось дня стане справжнім фотографом. Зроблені Аліцією фотографії дорослішали разом із нею. Щоправда, на початку були ідилічні пейзажі, але потім з'являлися сміливіші кадри. Найкращі знімки Аліція оправляла в рамочки й розвішувала у своїй кімнаті. Ці її перші виставки оцінював дідусь. І ставився до них дуже прискіпливо. Знімок із пораненим бакланом дідусь надіслав на конкурс, і Аліція отримала відзнаку.

Дівчина мала коробку зі своїми фотографіями. Минулого року Аліція зробила знімок своєї бабусі: вона сидить на низенькому ослінчику, голову обіперла на долоні. Так важко, ніби її зігнуті руки несуть тягар усіх родинних проблем і турбот. Дивлячись на знімок, Аліція здогадалася, що бабуся теж переживає подружні негаразди батьків дівчини. Адже вона й досі любить тата. Завжди ставилася до нього так сердечно... Але в

присутності Аліції вдає незворушність, повторюючи, що дорослі мають право приймати власні рішення.

А на дідусевих фотографіях бабуса була зовсім інша. Завжди усміхнена, навіть трохи легковажна. Тоді вона ще часто виїздила з дідусем на курорти, а маленьку Аліцію називала "принцеса Балакушка", бо Аліція усе дитинство завзято молола язиком.

Усі конверти Аліції були старанно підписані. У неї був конверт із написом "Роберт". Коли після приїзду Аліції до Крушини бабуса мимохіть згадала, що Роберта немає й повернеться він лише наприкінці канікул, Аліція відчула себе ошуканою. Минулого року вона зробила Роберту багато знімків, які ховала на дно коробки. Дівчина навіть мала спільний з хлопцем портрет, зроблений за допомогою автоспуску. Дівчина пригадала, як довго й терпляче встановлювала фотоапарат, а тоді побігла до Роберта, але спіткнулася. На щастя, хлопець устиг схопити її в обійми. Така і вийшла фотографія.

Літом Аліція фотографувала ящірку, яка оселилася на сонячній скелястій гірці.

ПОРТРЕТ

Дідусь і бабуса купили будинок на селі тоді, коли народилася Аліція, а батькам залишили міську квартиру. Аліція досі пам'ятає кабінет дідуса-адвоката – великий і похмурий. Над письмовим столом висів портрет одного з дідусевих прадідів. Той прадід був запеклий банкрут і ганьба сім'ї. Вічно він сидів у в'язниці, розтринькував родинні гроші, та, попри все, був надзвичайно чулою й доброю людиною.

Потім кабінет став маминим. Замість прадіда вона повісила великий портрет Астрід Ліндгрєн, отриманий від шведів. Це був подарунок за популяризацію творчості письменниці. Аліція довго не могла зрозуміти, нащо мама популяризує те, що й так усім давно відоме. Дівчина вважала, що Астрід Ліндгрєн мама присвячувала більше часу, ніж їй. Тато, доки батьки були щасливою парою, теж займався шведською літературою, проте для дорослих читачів.

Батьки начебто розлучилися спокійно, по-американському, як прокоментувала це захоплена Сара, подруга і однокласниця Аліції. Але все вже було не так. Батьки говорили дочці, що кохання може скінчитися, а дружба триватиме. І вони намагалися врятувати свою дружбу...

Сара говорила, що її батьки ненавидять одне одного, але не розлучаються і сидітимуть у своєму пеклі до скону.

САРА

Аліція в селі частіше згадувала Сару. Вони товаришували ще з початкової школи. Саме Сара сказала Аліції, що та дурна, як Костек Бонк. Аліції конче треба було дізнатися, хто ж такий цей Костек Бонк. Вона намагалася витягти з Сари бодай щось про Бонка. Згодом за помаранчу і шоколадку Сара розповіла Аліції, що Костек Бонк – безмозкий дурень 16 років, який нацюняв до раковини панові Малині, а перед тим поцупив якісь гроші, котрі пан Малина збирав, але за них нічого не можна купити. Відтоді дівчатка не розлучалися навіть на хвилину. Мама Аліції лише на початку їхньої дружби дивувалася, що донька вибрала собі таку відверту подругу. Але Сара швидко

подолала мамину недовіру. А коли в другому класі вона зачинила в дівчачому туалеті Оттона, сина директора школи за те, що він приклеїв волосся Аліції клеєм "Краплинка" до парти, мама полюбила Сару наче власну дочку.

Аліція хотіла б нічим не перейматися, як Сара. Подруга уже другий рік підробляла: продавала овочі на базарі. Вона здавалася старшою на вигляд, ніж була насправді, і якась материна знайома погодилася, аби дівчина замінила її. Щодня вона перелічувала зароблені гроші й планувала великі покупки, а коли минав місяць, віддавала зарплатню матері. На зошити й підручники для молодших братиків і сестричок. Лише серпневі гроші призначила на власні потреби.

Одного разу на канікули в село Аліція взяла з собою Сару. Саме Сара, яка досі ніколи не була на селі, навчила Аліцію лазити по деревах, а ще дівчата відвідали Чортів Яр і саме там склали урочисту обітницю, що ніколи не зрадять їхню дружбу.

***

Аліція подумала, що, можливо, бабця має рацію: треба бути і там, і тут. Дівчина сумувала за Сарою, за братиком Фридериком. І навіть з часом, може, сумуватиме за Міс Літа.

Стислий переказ по главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

МІС ЛІТА

Міс Літа батько привів до їхнього помешкання одного липневого ранку шість років тому, тобто в найгірший із можливих моментів. Бо то був час, коли батьки Аліції, хоча й розлучені, часто зустрічалися й досить мило спілкувалися. Міс Літа була страшенно привабливою. Вік її коливався між Аліцією й мамою, хоча напевне їй було ближче до Аліції. Дівчинка не хотіла вітатися з Міс Літа, бо до цього часу була переконана, що не все ще втрачено, і батько може повернутися до них.

Батько Аліції намагався виглядати молодшим біля своєї нової дівчини, але він все одно був схожий на сорокарічного холостяка. Міс заявила, що її звать Клаудія і вона може бути для Аліції подругою. Аліція відрубала, що в неї вже є подруга Сара, і нової їй не потрібно. Батько спохмурнів. Після цього вечора, коли Аліція демонстративно вийшла з вітальні, тато більше не з'являвся в них зі своєю Клаудією. Зате якогось дня мама сповістила, що тато запрошує Аліцію до себе на морозиво, і там буде Клаудія. Аліція мусила іти. В гостях дівчина дізналася, що Клаудія – режисер документальних фільмів, які повинні допомагати рятувати тварин. Дорогою додому Аліції не хотілося розмовляти з батьком, який ніби перетворився на батька Клаудії.

Мама не дозволяла Аліції називати Клаудію "Міс Літа", стверджуючи, що це звичайна мстивість. Сама вона намагалася висловлюватися про татову подругу приязно й тепло. Клаудія вміла догодити Аліції смачною вегетаріанською стравою, але за мить смертельно вразити звичайнісінькою байдужістю. Бо часто вона поводитися так, ніби Аліції взагалі не було.

Ненавість до Клаудії повернулася за пів року, коли в торговельному центрі Аліція

довідалася, що стане сестрою.

***

А потім народився Фридерик. Коли Аліція дивилася на нього в лікарні, то немов бачила власну фотографію. Першу, зроблену старим дідусевим "Ніконом". Тато, коли пішов від них, узяв собі це фото, хоча й подбав про те, щоб у мами залишилася копія.

КОХАННЯ Й ОГІРКИ

Бабуся спитала Аліцію, чому вона не запитує про Роберта. Дівчина вдавала, що їй байдуже, і сказала, що він сам міг би прийти. Але бабуся сказала, що хлопець поїхав працювати за кордон, бо хоче купити інструмент, щоб вчитися в музичному ліцеї. Бабуся говорила, що Роберт – добрий хлопець, і талант має, хоч життя у нього складне. Аліція розуміла, що приїздить у село заради хлопця, але навіть Сарі цього не говорила.

З Робертом усе почалося зі свята проводів літа. Спершу їй узагалі не хотілося опинитися в натовпі голодних туристів, що заповнювали кожен куточок пляжу. Аліція не любила цього пластмасового свята, великого продажу ковбасок і пива. Але Роберт попросив, тож Аліція пішла. На святі Роберт дуже гарно грав. Люди слухали й раділи. Перед цим хлопець пообіцяв Аліції, що гратиме на скрипці саме для неї. Тієї ночі Роберт накинув їй на спину свою благоденську курточку. Вона знала його відмалку. Хлопець щодня приходив до її дідуся й бабусі. Допомогає у дрібних хатніх справах. Узимку дідусь сідав із Робертом за шахівницю. Робертові найдужче смакували бабусині обіди, хоча він завжди вперто від них відмовлявся. Аліція вважала Роберта найкрасивішим. У нього були трохи задовге скуйовджене волосся і тендітні руки, а очі мав дивовижно зелені.

Бабуся з'явилася перед Аліцією з кошиком, повним огірків. І сказала, що завтра приїздить Роберт. Аліція зашарілася.

СЕРЦЕ В КОРОНІ

Кімната Аліції в домі дідуся й бабусі нагадувала сільську хату, а меблі були старовинними. Сара і Аліція жартували, що кімната схожа на музей. У ній була стара скриня, яку дідусь викупив у людей, які уже збиралися її порубати.

А зараз Аліція лежала і намагалася заснути. Бабусині слова про те, що завтра приїде Роберт, приємно лоскотали, і Аліція повторювала їх без кінця, наче приспів улюбленої пісні. Сон не приходив. Бабуся зайшла, побачила, що внучка не спить і розповіла, що у її віці теж була закохана. Бабуся, будучи 14-літньою дівчиною, їздила на курорти зі своєю мамою, яка мала хворі легені. Одного разу бабуся самотою вирішила податися в гори, але почалася страшна гроза. І тут з'явився хлопець, який поніс дівчину з гори на руках. Вони добралися до гірської колиби. Хлопця звали Єндрусь. То був син власника хатини, де дівчина з мамою завжди оселялися. Хлопець був страшенний мовчун. Дівчина любила повертатися до тієї пастушої колиби. Єнджей з роками мужнів, став красенем. Високо в горах вони присягалися кохати одне одного й бути вірними до смерті. Але згодом бабуся зустріла дідуся, який був справжнім королем.

Бабуся пішла. І вночі Аліції наснився Роберт на білому коні. Кінь стояв на гірській

вершині й виїдав із великого кошика огірки. Роберт також витягав огірки, і вони разом їх хрумали.

КЛАСНА ДІВЧИНА Й ХАМЕЛЕОН

Роберт поводився так, наче Аліції не було на світі. Розповідаючи про свою роботу під час канікул, хлопець дивився то на бабусю, то на дідуся. Проте на Аліції, хоча та й сиділа зовсім поруч, зелені Робертові очі жодного разу не спинилися. Роберт чемно й докладно про все розповідав. Він розказував, як збирав німецькі огірки. "А... там були якісь дівчата?" — несміливо втрутилася Аліція. "Якщо існують огірки жіночої статі, то їх було повно, але всі одного кольору", — посміхнувся Роберт, і гнів Аліції розтанув, як учорашнє морозиво. Хлопець розповів, як наприкінці липня господарі відвезли його до Карлсруе на тамтешнє свято музики. Роберт зіграв там на скрипці. А потім господар вручив Робертові капелюх, повний євро, які він зібрав під час виступу.

Згодом хлопець з дівчиною пішли до озера. Аліція говорила, що післязавтра їде додому, бо повертається її мама зі Швеції. Роберт говорив, що їй добре, а на нього ніхто не чекав, хіба, що її бабуся і дідусь. Аліція намагалася заперечити: на неї посправжньому чекає хіба п'ятирічний Фридерик. Згадавши про Фридерика, Аліція посміхнулася. Вона називала його Ящіркою, бо про його існування довідалася тоді, коли тато подарував їй кулончик-ящірку на ланцюжку. Крім того, Фридерик був страшенно активною дитиною.

Роберт дав Аліції маленьку коробочку, обтягнуту білим оксамитом. Аліція відкрила її. Усередині ледь зблискував ажурний браслет з вигравіюваним хамелеоном. Хлопець попередив, що купив подарунок за гроші з концерту, а не за збирання огірків. Ящірка і хамелеон щасливо розмістилися на засмаглому тілі Аліції.

ЗОЛОТА РИБКА

Аліція прагнула, щоб кожен наступний день тривав без кінця. Вона не хотіла повертатися. Дівчина говорила Роберту: "Щойно подумаю про порожнє помешкання, усі ці середи, коли в мами збирається галасливе товариство божевільних перекладачів і письменників, про обіди з татом щочетверга, де я почуваюся напруженою, мов струна, мені відразу хочеться заховатися в копиці сіна". Роберт говорив, що вони писатимуть одне одному листи. Він зізнався, що коли померла його мама, то думав, що більше ніколи не буде щасливим. Але він все одно звертається до неї, жаліється на батька. "Якби ти міг попрохати золоту рибку здійснити одне-єдине бажання, то певне хотів би, щоб знову була мама", — сказала дівчина. "Цього б я хотів найбільше", — казав Роберт, але хлопець хотів і якесь реальніше бажання: наприклад, щоб батько не пив.

Аліція подарувала Роберту біографію Вівальді. А коли вони, обнявшись, поверталися від озера, і дівчина сміючись, розповідала йому про Батьківську раду, яка виступила з вимогою вилучити зі шкільної Бібліотеки "Гаррі Поттера", Роберт, замість сміятися разом з Аліцією, лише міцніше стиснув її руку. Закохані побачили п'яного Робертового батька. Знічена Аліція продовжувала базікати. Лише так вона могла вдавати, що на стежці немає старого Пухали, котрий судомно чіплявся за стовбури невисоких грабів. Роберт повів батька додому.

За вечерею дідусь говорив, що якби Марися була жива, Робертів батько не пив би. "Пухала не ледащо. Він хвора й нещасна людина, а коли тверезий, то так гарно грає на скрипці...", — сказав дідусь.

РОЗСТАВАННЯ Й ЗУСТРІЧІ

Аліція прощалася з коровою Фризуною. Бабуся силкувалася здаватися веселою, і чомусь дуже повільно збирала онуці торбину з домашніми ласощами. Аліція їхала потягом, бо батько чомусь не зміг приїхати за нею.

Роберт прийшов прощатися. Дідусь і бабуся повільно складали до багажника дідусевого "Пежо" скромні онучині валізи, а вона, силкуючись здаватися веселою, говорила Робертові якісь абсолютно неважливі речі. Про те, що дорога займе від сили дві години, іще нині ввечері вона зустрінеється із Сарою, а завтра піде до Фридерика. Роберт вислуховував це вимушене щебетання із терплячістю старшого брата. Хлопець вибачався за вчорашній випадок з батьком. Але був радий, бо батько порадив йому купити нову скрипку в місті, бо там вибір кращий, а у вересні, можливо... Він не договорив, бо Аліція кинулася йому на шию, і вже не було потреби щось додавати й домовлятися.

Коли замість тата на вокзалі Аліція побачила маму, то відчула хвилювання. Адже дівчину завжди зустрічав тато. Маму привіз добрий товстун Мамонь. Аліція згадала, як ховали його сина, що помер через наркотики. Мамонь їхав повільно й насвистував. Мама і Аліція розмовляли. Дівчинка була щаслива бачити маму. Мама заговорила про Роберта, але про хлопця Аліція не хотіла говорити. Виявилося, що мама привезла Аліції зі Швеції подарунок, і це була ще одна чашка і тарілка з мумі-тролями.

КРИХТИ ПИРОГА

Коли Аліція з мамою відчиняли двері помешкання, а знизу їх вітав звуками свого кларнета сусіда, пан Грабінський, дівчина відчула, що радіє поверненню додому. Найперше, що треба зробити, це сісти до компа й упорядкувати пошту. І лише потому відкриє свій найпотаємніший файл, який сама колись назвала "Листи до себе".

Мама розповіла, що завтра прийде Сара. Аліція планувала піти до Фридерика і подарувати йому фото спритної ящірки, яка мешкала біля дідусевого ставка. Мама говорила, що однокласниці Аліції були за кордоном, а вона була в селі, хоча могла і поїхати у Швецію. Дівчина говорила, що їй сподобалося царство природи, а цього року вона зосередилася на птахх. Їй вдалося зібрати доволі таки величенький альбом.

Прийшов тато, і це було дивно, бо Аліція гадала, що він кудись поїхав. Побачивши батька, Аліція ладна була заприсягтися, що протягом канікул він тільки те й робив, що старів. Невиспаний і неголений, він силкувався на якусь усмішку, але вона чомусь не хотіла триматися на його втомленому обличчі. Аліція хотіла пригостити тата яблучним пирогом, який передала бабусю. Але тато відмовився і сказав, що Фридерик дуже хворий. Аліція була сердита, бо їй тільки тепер про це сказали. Батько розповів, що хлопчик зараз у лікарні, з ним Клаудія, а мама теж їм дуже допомагає...

Лише пізно вночі Аліція увімкнула комп'ютер і відкрила свій щоденник.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Аліція пише, що хотіла написати Роберту листа і подякувати за останні дні канікул в селі. Але вона дізналася про хворобу Фридерика. І тепер їй жахливо, коли думає, що влаштовувала пташині фотосесії, а він страждав, бо довелося робити якісь болючі обстеження й дивні тести. Тепер треба навчитися посміхатися так, як Клаудія. Аліція хотіла б написати, що кохає хлопця, але ці слова чекають особливої нагоди. Дівчина вважає, що хвороба братика – це її провина. Бо коли вона довідалася, що в неї буде братик, то не хотіла його. Але звідки було знати, що він стане для неї таким важливим?

Стислий переказ по главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ГІРКИЙ СМАК ЦИТРИНИ

Побачивши Аліцію, Фридерик зісковзнув з ліжка швидше, ніж будь-яка ящірка, і кинувся сестрі на шию. Під світлим братиковим чубом Аліція помітила фіолетовий синець. Вона подарувала братикові фото ящірки.

Додому Аліцію відвозила Клаудія. Жінка запропонувала Аліції піти на каву. Ще зовсім недавно така пропозиція не викликала б у дівчини нічого, крім обурення. А нині вона мало не чекала на запрошення. Їй зовсім не хотілося розставатися з Міс Літа біля будинку. Вона була їй потрібніша за батька. Навіть трохи більше за маму. Вони пішли в улюблену кафешку кінематографістів. Клаудія піднесла догори два пальці, ото й було все замовлення. Приємно було дивитися, як пара відомих акторів і тележурналіст широко посміхаються до Клаудії, а офіціантка вмить біжить до них із тацею, на якій стоять два чудових еспресо. У товаристві Клаудії Аліція відчула себе такою важливою, але подумала про маму, і вся її радість випарувалася.

Клаудія була втомлена, у брудному одязі, невиспана. Вона помітила браслет дівчини, і Аліція розповіла, що його подарував Роберт. Аліція сказала, що може стати донором для Фридерика. "Фрицек навіть гадки не має, яка в нього суперова сестра", — сказала Клаудія.

Аліція повернулася додому пізно. Мама вже знову засіла у своєму кабінеті. Розгублена, неуважна, вона блукала заплутаними стежками життя Астрід Ліндгрєн, і насилу відірвалася від комп'ютера, щоб вислухати коротку розповідь доньки.

САРА, СВІТЛО Й ТІНЬ

Аліція розповіла Сарі про відвідини братика. А потім дівчата розповідали про свої канікули. Вони згадували свою однокласницю Дорцю, яка їздила на Кариби і завжди хизувалася. Аліція сказала, що однокласник Борис закоханий в Дорцю. Сара раптом чомусь спохмурніла, а Аліція все зрозуміла і вирішила не розповідати про Роберта. Дівчина сказала, що браслет з хамелеоном подарували бабця і дідусь. А ще додала, що Роберта взагалі не було, бо він працював.

МІСЦЕ ДЛЯ ЯЩІРКИ

Аліція знову відвідала братика. У його палаті лежав хлопчик, з яким він грався, — Патрик. Дівчина подарувала обом по машинці. Фридерик попросив сестру вивести його на прогулянку, на справжнє повітря. Медсестра дозволила вийти з лікарні. Аліція

знайшла затінок під великою старою липою й розстелила на траві свого кольорового светра. Братик сів, а Аліція намагалася не дивитися на його худенькі рученята й не бачити запалих очей. Рум'янці, які були на Ящірчиних щічках ще кілька місяців тому, кудись зникли, і худеньке личко виглядало сумним і бліденьким. Братик вважав, що в лікарні усі помирають, бо в його палаті помер хлопчик. Згодом Фридерик признався, що закоханий у молоду медсестру на ім'я Зося. Аліція пообіцяла, що він обов'язково одужає, і вони поїдуть до села та побачать Фризуню.

Додому її відвозив тато. Він щодня провідував Фридерика й прекрасно давав собі раду з його чимраз складнішими запитаннями. Йому гарно вдавалося розсмішити малого й жартувати з ним. Та в машині батько говорив, що зовсім не безстрашний, а перед сином клеїть дурня.

Почувши, що Аліція повернулася, мама насилу відірвалася від комп'ютера і сказала їй поїсти. Аліція пішла до свого комп'ютера.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Аліція пише, що стала навіть трохи схожа на Міс Літа: зовні сувора, а всередині м'яка, як недоварене яйце. Ніби й цинічна, проте насправді перебуває глибоко в собі, щоб ніхто її не скривдив. Аліція вважала, що Клаудія тепер добре її розуміє. Навіть браслет помітила тільки вона. Ну, і ще Сара, але Сара завжди зауважує, коли Аліція одягає щось нове.

Дівчина дізналася від батька, що він почувається боягузом. Він із Фрицеком не розмовляє, зате старається його будь-що розсмішити. А мама, здається, ще більша боягузка, бо не розмовляє про Фрицека.

ПРОБЛЕМА З РОЗМІРОМ XS

Сара розповіла Аліції, що Дорця сьогодні купувала у неї на базарі боби і виглядала дуже худю. Аліція здогадалася, що це анорексія. Дівчата марно силкувалися змінити тему. Розмова не клеїлася й рвалася. Сара збиралася додому і раділа, що нарешті не продаватиме овочі і фрукти, бо починається школа.

Аліція зайшла до мами, але та була захоплена роботою, почала читати уривки щойно надрукованого тексту. Мама навіть не помітила, як дочка вийшла.

ПАЛЬМА

Закінчувався серпень. Аліція досі ходила з братиком під розлогу липу, але тепер брала ще теплий коцик. Якось Фридерик розповів, що у його друга Патрика буде операція, вирізуватимуть пухлину. А ще хлопчик розповів, що його мама плакала, коли лікар щось їй тихо казав. Згодом прийшла Клаудія, яка на прохання сина принесла вазон з рослиною. Це була фінікова пальма, яку колись Аліція з братом посадили разом.

Аліція і Клаудія знову побули разом у тайському ресторані. Дівчина хотіла поговорити про анорексію. Аліції подобалося, що Міс Літа вміла слухати, не квапила й не розпитувала. Поводилася так, ніби слухати їй було так само приємно, як і говорити. Аліція розповіла про однокласницю Дорцю, яка повернулася з Англії і дуже схудла. Клаудія розповіла, що теж мала однокласницю, яку усі називали Тичка. Вона просто

померла. У ті часи ніхто гадки не мав, що існує така хвороба. Клаудія радила Аліції допомогти однокласниці.

АНОРЕКСІЯ Й ФАЛЬШИВИЙ ЦУГОВСЬКИЙ

Фридерик меншав із кожним днем. І чимраз неохочіше виходив з Аліцією на справжнє повітря. Хлопчик розповів Аліції, що Патрик скоро піде додому, а йому буде сумно без друга. Малий розпитував про могили, а Аліція намагалася перевести розмову на щось інше. Тепер вона ділила свій час виключно між школою й малим. Сара навіть спробувала їй дорікнути.

Дорота, яка повернулася з Англії, першого ж дня в школі вшилася з урочистої лінійки, заявивши, що директорські промови щороку однакові, і вона вже вивчила їх напам'ять. Дорця подбала, аби стати людиною дня. Спершу продемонструвала свої фізичні параметри, а потім пішла, даючи можливість однокласникам досхочу обговорювати її вигляд. Але справжня суперечка навколо Дорці виникла лише за кілька днів.

Борис, який "косив" під співака Цуговського з піратського диска, сидів біля вікна, схрестивши руки, і мовчав. Аліція запропонувала усім поговорити з Доротою (Аліція пообіцяла Клаудії, що скористається всіма її порадами). Однокласники почали сперечатися, раптом у клас зайшла вчителька біології, яку усі називали Хлорела. Вчителька сказала, що на прохання мами Дороти, розкаже про анорексію і дала учням окремі сторінки зі щоденника Дороти, яка погодилася й навіть сама про це попросила. І впродовж наступної пів години вчителька за допомогою типових шкільних аргументів переконувала учнів, що вони мусять довіряти вчителям і жити з ними в згоді. Ніхто з нею не сперечався.

РАДІСТЬ РОЗМІРОМ ІЗ ГОРОШИНКУ

У суботу мав приїхати Роберт. Аліція планувала, що вони підуть вибирати скрипку, а ввечері вона сама приготує справжню вечерю. Дівчина вже все старанно розпланувала. Крім найважливішого. Вона досі не втаємничила маму у свої плани, але збиралася зробити це просто зараз, повернувшись додому.

Аліція сказала мамі, що завтра сама готуватиме вечерю, а пізніше повідомила, що до неї приїде Роберт, бо хоче купити скрипку. Дівчина хотіла, щоб два дні він пожив у них. Мама була втомлена роботою і поставилася до такої новини не дуже добре. Утома на її обличчі поступилася місцем ледь приховуваній злості й зневазі. Скрививши уста, вона жбурляла просто в Аліцію каменюками образ і претензій, і при цьому навіть не дивилася доньці в очі. Важко сказати, що зупинило чергову хвилю претензій, але раптом мамин голос зламався й вона схлипнула, а тоді розплакалася. Відвернувшись спиною до Аліції, мама ридала чимраз більш невтішно. Аліція просила не плакати і сказала, що запросить Роберта до Клаудії й тата.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Аліція не розуміє поведінки мами, яка від її повернення з села уникала розмови про Роберта, а тепер так повелася. Дівчині було сумно, хотілося попросити підтримки у Міс Літа. Бо замість того, щоб приділити увагу дочці, мама займалася Астрід Ліндгрєн. Для

Аліції мама скидалася на людину, яка про пані А. Л. не знає головного: що дитячі почуття важливіші за вигадані дорослими принципи. Як можна писати про А. Л., якщо не розуміти того, що сама вона написала?

Стислий переказ по главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РУБРИКА "ОСОБИСТЕ"

Аліція прокинулася з великими темними колами під очима. Дівчина уже не так сильно раділа, що приїде Роберт. Вона сіла на зім'ятій постелі. Їй кортіло залишитися в ній назавжди. "Певне, мама б навіть цього не помітила", — гірко подумала вона. На подушці лежав конверт. Звичайнісінький, якби не одне-єдине слово там, де зазначають адресата: АЛІЦІЯ. Дівчина прочитала листа від мами, яка вибачалася за вчорашню поведінку. Мама писала, що останнім часом їй все дається важко. Вона ревнує доньку до Клаудії. Але якщо дочка їй вибачить, то Роберт може заночувати у них вдома. Аліція побігла на кухню. Там була мама, і вони помирилися, сказавши, що люблять одна одну.

У школі Сара була обурена, бо Аліція не призналася їй, що приїздить Роберт. А Сара саме цього вечора мала йти до Бориса на вечірку, і Аліцію планувала брати з собою. Врешті, Сара вмовила Аліцію зазирнути разом з Робертом на вечірку. Подруги розійшлися після уроків додому, а Аліція почувалася сердита на саму себе за те, що піддалася на вмовляння. Почувалася так, ніби її примусили поділитися хвилинами, проведеними з Робертом. А вже місяць, як Аліція ладна була ділитися зі світом усім щонайкращим за умови, що Роберт залишився б лише для неї. Бо у своєму щоденнику вона вписала його не до розділу "загальне", а до "особистого". І це стосувалося навіть Сари.

НЕЗРУЧНІ ЗАПИТАННЯ

Фридерик питав Аліцію про небо. Виявилося, що про небо йому розповідала медсестра Зося. Дівчина була люта на медсестру.

Аліція марно намагалася підкупити брата солодощами й книжечками. Хлопчик похмуро мовчав і лише примружувався. Але це не була звичайна втома. Віднедавна Фридерик часто втікав від неї, втупившись у білу подушку. Відвертався до сестри спиною й застигав непорушно. Зараз він теж заціпеніло лежав на боці й не звертав уваги на її дружні поштурхування. "Гей, Ящірко! — Аліція спробувала притулити хлопчика. — Чого ти так застиг? Це дурна гра!". "Я взе мозу так витримати. Як помру, то лезатиму й лезатиму, і не рухатимусь", — заявив він раптом, сідаючи. У палаті були молоді волонтери-дівчата. З однією, яку звали Зуза, Аліція відійшла до вікна і поговорила. Аліція розплакалася, а Зуза розповіла, що коли захворів її брат, їй було стільки само років, скільки й Аліції. Зусин братик Ясик помер, перед цим він теж розпитував про небо, смерть. Зуза радила Аліції не обманювати Фридерика казочками, а допомогти не почуватися самотнім.

ЛУКИ ІНШОЇ ТРАВИ

Аліція зустріла Роберта. Він був у трохи поношеній куртці. Дівчина присоромлено

подумала, що таких курток уже ніхто не носить і цю одежину давно треба було відіслати на заслужену пенсію. Та вже за мить дівчина забула про його куртку й навіть про добряче зношені кросівки, бо потонула в зелені Робертових очей, які вітали її усмішкою. Щирою й добре знайомою, як кожен куточок у Крушині. Аліція примружилася й легенько поцілувала хлопця в щоку. І цей цілунок допоміг їй відшукати у своєму серці Роберта й канікули, крушинське сонце й пісок на приозерному пляжі. Обое нікуди не поспішали, ще ледь засоромлені сплетінням своїх долонь. Аліція не шукала жодних слів.

У крамниці з інструментами Роберт упевнено тягнув за собою Аліцію крізь нові й нові відділи. А коли дійшли до відділу зі струнними, хлопець геть забув про Аліцію. Настільки, що вона відчула ревності до лискучих скрипок і чорних футлярів. Роберт купував інструмент із палаючими очима.

Роберт радів, що нього була скрипка і Аліція. У кав'ярні вони пили гарячий шоколад, а Аліція уже шкодувала, що погодилася заскочити на вечірку.

***

Двері шикарної квартири відчинив Борис. Аліція помітила, що його очі неприродно блищали. Виявилося, що всі курили траву. У коридор висипала купа незнайомих людей, і Аліція насилу впізнала серед них Сару. Її подруга була вбрана в якийсь химерний одяг, не менш дивний, ніж Борисів театральний костюм. Крім того вона розмахувала сигаретою й привітала Аліцію незрозумілим сленгом. Хлопець на ім'я Павел насміхався з Роберта.

Аліція стояла в коридорі, пильно вдивляючись у Сару, яка щосили намагалася втримати рівновагу й перевести подих. Аліція просила подругу йти додому, але та не хотіла. Аліція з несподіваною рішучістю схопила подругу за руку. Роберт стояв біля відчинених дверей. Він виручив Аліцію: підійшов до Сари й міцно обняв за плечі. Та раптом прочулася. Глянула на нього із проблиском свідомості й покійно рушила до дверей. Борис закричав відпустити Сару. Переконавшись, що Аліція стежить за скрипкою, Роберт трохи відсунув Сару й схопив Бориса за хирляві плечі. Легенько, без жодних зусиль, відсторонив його. Роберта знову ображали через те, що він з села. Але хлопець зміг за себе постояти.

Коли вони йшли додому, Аліція вдячно глянула на Роберта. І він посміхнувся у відповідь, хоча його зелені очі й досі були темними від обурення.

НАПОЛЕОНІВСЬКА КАМΠΑНІЯ

Мама знала, як допомогти Сарі. Швиденько приготувала компреси й розмістила дівчину у своєму кабінеті. Мама подякувала Роберту за те, що забрав Сару. Аліція раділа, коли побачила, що мама приготувала сирники, адже раніше вона купувала готові страви і розігрівала в мікрохвильовці.

Згодом Роберт витягнув із торбини бабусин яблучний пиріг. Хлопець так винувато дивився на розкришену масу, що мамі й Аліції довелося довго його переконувати, що такий пиріг смакує аж ніяк не менше.

Потім Аліція і Роберт сиділи у кімнаті дівчини. Вона призналася, що часто про

нього думає. Хлопець признався, що теж за нею сумує.

Згодом зайшла мама і сказала, що Сарі вже краще, вона прокинулася. Перед тим, як Аліція і Роберт мали провести Сару додому, хлопець заграв на скрипці.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Аліції було соромно, що поки Роберт був у місті, вона мало думала про Фридерика. Також дівчина була не зовсім впевнена у своїй подрузі, яка вибрала Бориса і забула давню дружбу.

ЛИПОВА ГІЛКА ДЛЯ МАЛЕНЬКОГО ЛИЖНИКА

Коли Аліція стала на порозі лікарняної палати, то із жахом помітила, що Фридерик і Клаудія скидаються на два манекени, прибиті до ліжка невидимими цвяхами. Фрицек був блідий як стіна. На листках пальми були плями, і братик пояснив, що поливав рослину кока-колою, а потім додав, що пальма може померти разом з ним. Клаудія скривилася, силкуючись зобразити посмішку, і Аліція вперше не подумала про власні почуття. Біль Клаудії, який вона терпляче маскувала за гримасою примусив Аліцію відреагувати вдаванням обуренням.

Хлопчик сказав, що вже не може ходити так, як колись. Аліція із жахом подумала, що їй бракує слів, якими вона могла б підтримати братика. Вона мріяла про слова, які мали б магічну силу, від яких усе б повернулося до норми. І тоді Фридерик знову зробився б колишньою спритною Ящіркою.

Клаудія витягнула гарненький лижний комбінезон і сказала синові вдягатися та йти з Аліцією під липу, а вони з батьком поговорять з лікарем.

Аліція повела брата. Фрицек ішов повільно, але енергійно допомагав собі лижними палицями. Аліція помітила, що діти в лікарні сприймають усе по-іншому. Навіть лижника, котрий у вересні збирається на лижню.

Коли обоє добралися до липи, дівчина зняла з малого важку куртку й старанно закутала братика пледом. Хлопчику хотілося додому. Аліції почала розповідати йому про братів Лев'яче Серце, найпростіше й найзрозуміліше, як лише могла. Хлопчик ні про що не розпитував, слухав, міцно стискаючи лижні палиці.

ТІНЬ ВЕЛЬМОЖНОЇ ПАНІ

Аліція збиралася взяти участь в конкурсі з біології. Дівчина мала багато фотографій птахів і хотіла працювати на таку тему. Якось біологічка зупинила Аліцію на сходах і запитала, чому вона не працює над конкурсом. Аліція відразу сказала, що її брат хворий. Вчителька зрозуміла і сказала їй приходити на підготовку тоді, коли зможе.

Після уроків Сара запросила Аліцію на піцу. До дівчат підійшов і Борис. Він запросив Сару в кіно, але дівчина відмовилася. А коли Борис пішов, Сара сказала Аліції, що порвала з Борисом заради неї. Аліції такі слова не сподобалися. Вона сказала подрузі, щоб та нічим не жертвувала заради неї. Сара сказала, що коли б їй довелося вибирати між їхньою дружбою і Борисом, вона обрала би дружбу. Тоді Аліція сказала, що Сарі треба вибирати між Борисом і собою. Дівчата посварилися, а Сара вважала, що Аліцію цікавить лише Роберт.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Аліція вважала, що Сара перестала їй довіряти. Але також Аліція задумалася, що, можливо, саме Сара може змінити Бориса, зробити так, щоб він став кращим.

ЩАСТЯ НА ПОРОЗІ

Золоту рибку, тобто звичайного помаранчевого вуалехвоста, Аліція купила в зоомагазинчику біля скверу. Дівчина переживала, як поставити акваріум в лікарні, але продавець сказав, що рибку можна примати і в великій банці з водою.

Аліція хотіла, щоб рибка була золота чи принаймні блищала, і щоб Фрицек міг висловити їй свої бажання. Дорогою додому Аліція побачила Сару і Бориса. Вони помітили Аліцію. Помахали їй, але з місця не рушили. Аліція засмутилася. До того ж, вона згадала, що аналізи Фрицека були погані, Клаудія ходила із запухлими від недосипання очима, а батько передчасно посивів.

Та вдома на Аліцію чекала несподіванка: мама нарешті приготувала домашню їжу, а поті вони сиділи на дивані та пліткували, ділилися своїми прикращами. Аліція розповіла більше про Роберта, а мама зізналася, що декого зустріла. Точніше, це її колега, але тільки тепер вона звернула на нього увагу.

ЗОЛОТА РИБКА — 2

Аліція віднесла рибку братикові і сказала, що можна загадувати бажання, бо рибка золота. Хлопчик хотів, щоб молода медсестра Зося погодилася стати його дружиною. Фридерик розповів, що є ще одна медсестра – Нікола, але він її аж так дуже сильно не любить.

Дорога з лікарні до дому Клаудії й тата здавалася безкінечною. Клаудія виглядала жахливо й навіть не намагалася цього приховати. "Твій тато зараз складає справжній іспит з кохання до мене", — зітхнула вона. Дівчина спробувала вмовити Клаудію сходити з нею кудись, але жінка сказала, що все одно думатиме про хворобу сина. Клаудія розпитала про Дорцю. Аліція розповіла, що однокласниця частіше буває на заняттях у своїй поліклініці, ніж у школі. Потім дівчина розповіла, що посварилася з Сарою. Клаудія радила "або ремонт, або роз'їзд" у цій дружбі.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Роберт виграв на конкурсі і отримав премію. Але Аліція не була рада, бо він мав їхати до Відня з вродливою віолончелісткою Касею. Оглядатиме з нею місто, ласуватиме віденським сирником. Або питиме каву із крихітних порцелянових чашечок. Аліція ревнувала. Особливо вона не любила Касю, коли дізналася з листів Роберта, що вона плете для нього шарф. Адже Аліція не мала часу на таке: вона сиділа з хворим братиком, вчилася, підтримувала Клаудію.

Стислий переказ по главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

СВІТЛО В ТЕМРЯВІ

Одного дня Фридерика забрали додому. Хлопчик був занадто слабенький, щоб показати, який він щасливий. Ледве обняв банку із золотою рибкою. Він дякував рибці, бо думав, що вона дійсно золота і виконала його бажання поїхати додому. Малюк

сміявся, червонів і бліднув, розпоряджаючись своїм скромним лікарняним добром: машинки та інші іграшки залишав іншим дітям. Фредерик думав, що вилікувався, хоч було зовсім не так.

Аліція взяла в Зузи її номер телефону. Дівчина почувалася так, наче знайшла важливу подругу, яка не дозволить їй самотою долати нові перешкоди.

Удома Ящірка вперше за багато часу здавався спокійним і щасливим. Він спокійно заснув, а перш ніж заснути, переконався, чи корм для золотої рибки в нього під рукою. Ніби в його житті не було важливіших справ, і корм значив для нього більше, ніж дорожні ліки, які привозили з усієї Європи.

Вдома Аліція не впізнала маму: вона була з яскравою помадою на губах, гарною зачіскою. Мама боялася, щоб дочка не звинуватила її в безтурботності, поки Аліція така пригнічена через Фридерика. "Не маю поняття, як мотатися між двома моїми домами! Я тону в стражданнях, а тоді знову радію, що ти нарешті щаслива! Як на каруселі", — сказала Аліція. Згодом мама сказала, що змогла дістати для хлопчика запрошення на консультацію до трьох найкращих дитячих онкологів у Європі. Невдовзі Фридерик мав отримати ще один шанс. Треба лише почекати на підтвердження. Мама подзвонила, щоб повідомити про це Клаудію, але дізналася, що малому стало зле, і йому викликали лікаря.

ПОДАРУНКИ

От уже тиждень, як Сара уникала Аліції. А Борис оминав Сару десятою дорогою. І перестав чіплятися до неї на перервах.

Роберт зрідка надсилав щирі вітання, якими Аліція ділилася з Ящіркою. Хлопець уже повернувся з Відня. Із першим успіхом. Йому пообіцяли якусь чергову стипендію. Якось Роберт подзвонив і сказав, що вони скоро зустрінуться. Мама Аліції була рада, що хлопець приїде.

Ввечері до Аліції прийшла Сара. Вона геть змокла, а Аліція вийшла з ванни. Тому, обидві з рушниками на головах із чашками гарячого молока в руках, дівчата сиділи і говорили. Нарешті, вони помирилися. Згодом до дівчат прийшла щаслива мама і сказала, що вже написала свою книжку.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Дорота поправилася на три кілограми. Вона розповіла про це у класі на виховній годині. Біологічка навіть розплакалася. Після цього уроку Дорця перестріла Аліцію в туалеті і сказала, що ці три кілограми – це її подарунок для Аліції. Дорця пообіцяла, що коли набереться сили, вони разом займуться англійською, адже вона знає її найкраще в усьому класі.

ПОЗОЛОЧЕНА РИБКА

До конкурсу лишався місяць. Аліція хотіла писати про ящірку, яку сфотографувала у селі. Хлорела підносила до окулярів нові й нові знімки ящірки, яку Аліція упіймала в різних ситуаціях. Вчителька сказала, що коли дівчина захоче, то все встигне, а потім додала, що в житті є важливіші справи, ніж конкурс, тому коли вона не встигне, то нічого страшного не буде. Аліція ледь не розплакалася.

Згодом дівчина розмовляла з Сарою. Аліція розповіла, що її мама закохалася, а вона тепер дружить з Клаудією.

Удома на Аліцію чекали дві новини. Гарна й погана. Мама показала їй відповідь зі стокгольмської клініки, де підтверджувався термін консультації Фридерика. Залишилося менше, ніж місяць! Але була погана новина – Фридерик дуже слабкий, йому треба набиратися сил.

Лише ввечері Аліція знайшла вільний час, щоб провідати Фридерика. Малий лежав, прикритий ковдрою, яка на його схудлому тілці здавалася здоровенною. Хлопчик був сумний, і навіть новенька машинка його не втішила. Він розповів, що мав для рибки прохання: щоб він зміг підійти до полицки. Але він не зміг і впав... "...вона зовсім не золота, ця рибка, — на очі малого навернулися сльози. — Вона позолочена. Може, її в крамниці так пофарбували, щоб ти подумала, що вона золота. І вона нічого не вміє, тільки плавати...".

Хлопчик заснув так швидко, що Аліція з острахом глянула на Клаудію, яка прийшла до кімнати. Але жінка сказала, що сьогодні він ще і так довго говорив, бо останнім часом він може відключитися посеред речення.

КОХАННЯ В ПЛАСТИКОВОМУ СТАКАНЧИКУ

Аліція зустріла Роберта на пероні. Вдома мами не було, бо вона пішла на побачення, і закохані пішли в кімнату Аліції. Роберт говорив, що Кася хороша дівчина, настав такий момент, коли він навіть почав над усім замислюватися. Але вирішив, що хоче бути з Аліцією, і єдина її суперниця – музика. Роберт хотів додати ще щось, та Аліція закрила йому вуста поцілунком.

ЛИСТИ ДО СЕБЕ

Роберт поїхав, проте Аліція вперше не відчувала самотності. Вона була вдячна хлопцеві за щирість. Аліція залишала своє безпечне дитинство завдяки Роберту й Фрицекові. До того ж, дівчина хотіла попросити у мами вибачення, бо раніше думала, що вона геть не розуміє Астрід Ліндгрєн. Але Аліція побачила, що мама бореться за Фридерика, і дуже полюбила її за це.

ЧАС ПОВІТРЯНИХ ЗМІЙ

Був листопад. Усюди було брудно і мокро. Аліція не могла повірити, що життя продовжувалося, адже Фридерик помер. На кладовищі Аліція не впізнавала Клаудію і батька, які були дуже сумними. На похорон прийшла навіть біологічка і половина класу дівчини. Аліції здавалося, що вона випускає мотузку змія, який так міцно стискала руках. Зуза колись говорила їй, що кожному треба дати можливість піти.

Роберт не зміг приїхати. Але невдовзі вона його мала побачити. Над її головою продовжує витанцьовувати повітряний змій. Неквапливий, проте веселий. Сильніший за листопадовий вітер. Здіймається й падає. Аліція торкається маленького кулончика з ящіркою і думає про те, що ніколи не буде самотньою.

Люди помалу розходилися з похорону. Аліція стояла між Клаудією й татом. Мама стояла позаду. Дідусь теж був, бо приїхав сюди заради хлопчика.

РАЙСЬКА ЯБЛУНЯ

Аліція сидить в останньому ряду. Поруч із татом. Навколо добрі знайомі з телебачення.

Минув рік від розлуки із Фридериком, проте розмови про нього досі були важкими. А зараз Клаудія чекала в залі разом з усіма на результати конкурсу фільмів, де представляла свій фільм про госпіси. У фільмі була навіть Зуза.

Аліція мріяла про перемогу Клаудії. Знала, що цей фільм був про Фридерика й заради Фридерика. Заради всіх, кому доведеться пройти в житті тим самим важким шляхом. І от журі оголосило результати. Фільм Клаудії "Райська яблуня" переміг, бо він розповідає про дітей, які видираються на цю яблуню, щоб опинитися ближче до раю, коли життя на землі перетворюється на пекло, сповнене страждань і болю...

Клаудія вийшла до мікрофону, щоб подякувати. Вона покликала до себе Аліцію, яка стала їй подругою і навчила вірити. У зливі оплесків Аліція відчула себе маленьким загубленим човником посеред безмежного океану. Камери націлювалися то на неї, то на Клаудію. Дівчина і Клаудія трималися за руки.

Аліція намагалася уникати камер. На щастя, уже за мить забула, що вони стежать за кожним її рухом, бо під склепінням Зали конгресів побачила білого повітряного змія. Із великим білим хвостом, який спускається до миготливих юпітерів. Махнув тим хвостом до Аліції, і вона подумала, що не може бути нікого й нічого вільнішого, ніж повітряний змій. Якщо його не ув'язнювати на мотузку любові. Відпустити у великий політ до невідомих просторів...

Стислий переказ по главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу